

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br.159

24.4.2025.

Beograd

ZAPISNIK

Sa 158. sednice Komisije za žalbe, održane 24.4.2025. godine u 18 sati u Pres centru UNS-a.

Prisutni svi članovi Komisije: Milena Vasić, Nadežda Budimović, Jelena Petković, Filip Švarn, Ana Martinoli, Jelka Jovanović, Olivera Milošević, Zlatko Čobović, Tamara Skrozza, Rodoljub Šabić i Sanja Pavlović.

Ostali prisutni: Danica Đokić (Slavko Ćuruvija fondacija), Bojana Milovanović (Fonet), Nemanja Marinović i Darko Gligorijević (Zoomer), Snežana Repac, podnositeljka žalbe i Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Dnevni red:

1. Razmatranje žalbe Marka Marjanovića na tekstove objavljene na portalu „Kurir.rs“
2. Razmatranje žalbe Marka Marjanovića na tekst objavljen na portalu „Politika.rs“
3. Razmatranje žalbe Svetlane Milunović zbog neobjavljivanja demanttija na portalu „Glas zapadne Srbije“
4. Razmatranje žalbe Bojane Savović na tekst objavljen na portalu „Alo.rs“
5. Razmatranje druge žalbe Bojane Savović na tekst objavljen na portalu „Alo.rs“
6. Razmatranje žalbe Bojane Savović na tekst objavljen na portalu „Informer.rs“
7. Razmatranje žalbe Nemanje Marinovića na tekst objavljen na portalu „Informer.rs“
8. Razmatranje žalbe Nemanje Šarovića na tekst objavljen na portalu „Danas.rs“
9. Razmatranje žalbe Zlatka Čobovića na tekstove objavljene na portalima „Blic.rs“, „Novosti.rs“, „NIN.rs“, „Alo.rs“, „Politika.rs“ i „Informer.rs“
10. Razmatranje žalbe Ivane Stevanović na tekstove objavljene na portalima „Alo.rs“, „Novosti.rs“, „Informer.rs“ i „Politika.rs“
11. Razmatranje žalbe Snežane Repac na tekstove objavljene u dnevnim novinama „Srpski telegaf“ i na portalu „Republika.rs“

1. Advokat Marka Marjanovića (poznatog na društvenoj mreži X pod imenom Kristl Met Dejmon), podneo je žalbu zbog teksotva u kojima je žalilac opisan kao „Đilasov tviteraš“, koji poziva na državni udar i potvrđuje da će ubiti Vučića, verujući da je prekršeno više tačaka Kodeksa iz poglavlja: istinitost izveštavanja, Nezavisnost od uticaja Odgovornost novinara, Poštovanje dostojanstva i Poštovanje privatnosti. Nadežda Budimović je, u toku rasprave, rekla da žalilac, kao aktivista, ima pravo da bude grublji i da koristi teže izraze u odbrani svoje teze, ali da se „Kurir“ bavio time šta stoji šta iza njegovih reči i učitavao razne sadržaje, ne razlikujući pretpostavke i nagađanja od činjenica, kao i da se u tekstovima koriste uobičajene floskule koje se stalno koriste protiv ljudi sa kojima mediji žele da se obračunaju. Dodala je i da se u odgovoru na žalbu netačno navodi da je napisao da potvrđuje da će „ga ubiti“, jer u tekstu piše da potvrđuje da će „biti“ državnog udara. Zlatko Čobović je rekao da

„ovo je tvoje poslednje veče“ nije pretnja i da su novinari mogli da pozovu i pitaju Marjanovića da pojasni na šta je zaista mislio, tako da je prekršena i tačka Kodeksa koja se odnosi na obavezu konsultovanja više izvora. Rodoljub Šabić se saglasio sa njim, dodajući da mi nemamo u zakonu preciziran pojam pretnje, ali da kada neko napiše „ovo je tvoje zadnje veče“, to može da se odnosi i na to da mu je zadnje veče na funkciji koju obavlja, a ne poslednji dan života. Sanja Pavlović je rekla da bi trebalo razrešiti dilemu da li se prekršaj tačke 3 poglavlja V može utvrditi u ovim slučaju, odnosno da li je potrebno da to bude „kontinirano zlonamerno narušavanje reputacije“ ili su dva teksta dovoljna da se smatra da je ta tačka prekršena. Olivera Milošević je rekla da nije uslov da ima više tekstova, zato i stoji „ili“, dok je Tamara Skrozza rekla da to treba procenjivati od slučaja do slučaja, a Jelka Jovanović da misli da u ovom slučaju jeste prekršena i ta tačka. Filip Švarn je rekao da će biti uzdržan prilikom glasanja o obe žalbe Marka Marjanovića, jer ne može da odlučuje nepristrasno. Reč je o čoveku koji vodi hajke protiv novinara i saradnika „Vremena“, vređa i neke druge ljude, koristi neprimeren rečnik, objavljuje privatne podatke... Istakao je da je ovo, na neki način izrugivanje Savetu, jer se čovek koji objavljuje takve stvari sada žali da mu je narušena privatnost objavljivanjem fotografije i dodao da je inače saglasan da je Kodeks prekršen, ali da, iz razloga koje je naveo, neće glasati. Ana Martinoli je ukazala na to da se često zaboravlja da je i prostor društvenih mreža javni prostor i da i to podrazumeva neku dodatnu odgovornost. Način na koji žalitelj komunicira dodatno podiže tenzije, targerira drugu stranu i ne doprinosi kvalitetu komunikacije koji je neophodan da ne bismo imali ovakve tekstove. Jelena Petković se saglasila sa ovim i rekla da nema povrede prava na privatnost u ovom slučaju. Rodoljub Šabić je rekao da je, po Kodeksu, stvar jasna - objavljivanje nečijih fotografija bez dozvole jeste povreda privatnosti. Zlatko Čobović je podsetio da Komisija odlučuje o ovom konkretnom slučaju i da to ne treba vezovati za ono što je on objavljivao, te da će se o tome odlučivati kada se i ako neko bude žalio na to. Komisija je sa deset glasova za i jednim uzdržanim odlučila da su prekršene tačke 1 i 2 poglavlja I, tačka 2 Poglavlja II, tačke 1, 2 i 3 Poglavlja III, tačka 3 poglavlja V i tačka 3 Poglavlja VIII. Za prekršaj tačke 1 Poglavlja VI (zaštita privatnosti) glasalo je šest članova Komisije, četiri su bila protiv, a jedan uzdržan, pa za odluku nije bilo potrebnih sedam glasova.

2. U žalbi na tekst koji je objavio portal „Politika.rs“, a koji je sličan tekstovima na koje se odnosila prethodna žalba, navedeno je da su objavljene informacije činjenično netačne, jer žalitelj nije politički opozicioni aktivista i nigde nije pozivao na nasilje, a predstavljeno je kao da je to uradio. Time su, po mišljenju advokata, prekršene iste odredbe kao i u prethodnom slučaju. Iz rasprave i odlučivanja bila je izuzeta Olivera Milošević, zaposlena u „Politici“. U kraćoj raspravi, Milena Vasić je rekla da u ovom slučaju nije prekršeno pravo na privatnost, kao ni tačka koja se odnosi na nenanošenje štete ugledu i dostojanstvu ličnosti, jer je objavljen samo jedan tekst, dok je Nadežda Budimović dodala da je, kao i u prethodnom slučaju, prekršena tačka 3 Poglavlja VIII, jer nema više izvora. Komisija je, nakon toga, sa devet glasova za i jednim uzdržanim odlučila da su prekršene tačke 1 i 2 poglavlja I, tačka 2 poglavlja 2, tačke 1, 2 i 3 Poglavlja III i tačka 3 Poglavlja VIII.

3. Svetlana Milunović podnela je žalbu zbog toga što portal nije objavio demantije koje je podnela na dva teksta objavljena istog dana, koja se odnose na dešavanja u Predškolskoj ustanovi „Radost“ u Čačku. U žalbi je navela da joj je redakcija odgovorila da se javi uredniku, kao i da im dostavi imena svih zaposlenih u ustanovi koji su članovi plenuma, kako bi objavili odgovor. Milena Vasić je istakla da je redakcija morala da objavi odgovore i posebno ukazala na to da je nedopustiv način na koji je redakcija uslovljavala žaliteljku. Filip

Švarm se saglasio sa tim da su novinari bili dužni da na oba teksta objave odgovore ili reagovanja, svedeno. Nadežda Budimović je kritikovala način na koji se redakcija obratila žaliteljki, jer je od nje tražila da se javi glavnom uredniku da joj on objasni kako da „upodobi“ tekst demantija, što je poptuno neuobičajena praksa. Komisija je, nakon rasprave, jednoglasno odlučila da je prekršena tačka 6 poglavlja III.

4, 5. i 6. O žalbama javne tužiteljke Bojane Savović na portale „Alo“ i „Informer“ Komisija je vodila objedinjenu raspravu. Oba portala su objavila vest o protestu ispred Palate pravde u Beogradu kom je prisustvovala i Savović. „Informer“ je prisutne na skupu nazvao „Šolakovim i opozicionim tužiocima“, dok je Savović na portalu „Alo“ označena kao „jedan od glavnih pokretača blokada u Srbiji“, koja je na „poziciju došla nakon žute reforme pravosuđa“. U drugom tekstu „Alo“, protiv kojeg je Savović uložila žalbu, navedeno je da je „sabotirala istragu u EPS-u“. Jelka Jovanović je rekla da je samo kvalifikacija „opoziciona javna tužiteljka“ dovoljna da se vidi da je u pitanju prekršaj Kodeksa, dok je Milena Vasić rekla da ne može ni da zamisli kako se oseća neko o kome se iz dana u dan objavljuju ovakvi tekstovi. Jelena Petković naglasila je da je reč o nastavku kampanje protiv tužiteljke i da uvek treba imati na omu da ovakvo targeiranje ličnosti može imati posledica po njihovu bezbednost. Ona je ukazala i na to da je jedan od tekstova na portalu „Alo.rs“ prenet sa drugog portala, na koji se Savović nije žalila, a potpisan je imenom novinarkе „Alo“. Olivera Milošević prokomentarisala je da je tekst o istrazi u EPS-u stilski napisan kao da su sve „činjenice“ potkrepljene, a zapravo u tekstu nema nijednog dokaza. Komisija je, potom u tri odvojena glasanja, odličila da su svakim tekstom prekršene tačke 1, 2 i 3 Poglavlja I, tačka 2 poglavlja II, tačke 2 i 3 Poglavlja III i tačka 3 poglavlja V.

7. Glavni i odgovorni urednik portala „Zoomer“ Nemanja Marinović, uz saglasnost Bojane Novaković, podneo je žalbu u kojoj je naveo da je „Informer“, objavljivanjem netačnih informacija i rečenica izvučenih iz konteksta, kojim su učitali značenje izjava sagovornica „Zoomera“ potencijalno ugrozio njihovu bezbednost. On je dodao i da „Informer“ nije poštovao autorstvo jer „Zoomer“ nije naveden kao izvor sadržaja, niti je postavljen link ka originalnom sadržaju. Nadežda Budimović je ocenila da je ovo „školski primer“ kako se može manipulirati izjavama izvučenim iz konteksta i kako se može napraviti potpuno suprotna priča, te da je potpuno jasno zašto nije naveden izvor i linkovan originalan sadržaj, jer bi svako ko bi pogledao emisiju shvatio da je reč o opasnom maniru zloupotreblje sadržaja. Sanja Pavlović je rekla da je pogledala ceo podkast i tek kada se odsluša cela emisija može se shvatiti koliko su izjave sagovornica zloupotrebljene. One su, kako je navela, sa toliko strasti govorile o zemlji, vodi, vazduhu, ekologiji i Srbiji, a oni su to potpuno izokrenuli kao da govore nešto protiv ove zemlje. Komisija je jednoglasno odlučila da su prekršene tačke 1, 4 i 5 Poglavlja I i tačku 1 poglavlja IX.

8. Nemanja Šarović uputio je žalbu Savetu za štampu zbog kolumne Dragoljuba Petrovića, koju je smatrao uvredljivom i napisanom sa ciljem da se diskredituje i on i bivši i sadašnji članovi Srpske radikalne stranke. Olivera Milošević je, u toku diskusije, rekla da kolumna ne može da bude opravdanje za vređanje ljudi, da kolumna nije „sveta krava“, pa da njome ne može da se prekrši Kodeks. Ipak, u ovom slučaju, misli da nije prekršen Kodeks, jer je Šarović javna ličnost i mora da bude spreman da istupi kritiku. Rodoljub Šabić je rekao da je nemoguće proveravati istinitost vrednosnih sudova i da je to nesporno, ali da se ni oni ne mogu iznositi na način koji nije limitiran elementarnim poštovanjem dostojanstva i zabranom diskriminacije. Dodao je da će se rukovoditi time da je reč o veoma eksponiranoj javnoj

ličnosti, koja svakodnevno vodi oštre duele. Jelka Jovanović je napomenula da humoristički sadržaji mogu biti na ivici kršenja Kodeksa i da tako može da se gleda na spornu kolumnu, dodajući i da, kada se za nekog kaže da je „idiot“, to ne predstavlja vrednosni sud, već kvalifikaciju. Međutim, u ovom slučaju postoji jedna specifičnost, a to je da ovo nije klasična novinarska kolumna, već satira, te da za humorističke priloge važe nešto drugačija pravila. Nadežda Budimović je istakla da je jedino „opravdanje“ to što je tekst satiričan, jer jeste uvredljiv. Tamara Skrozza je ocenila da je tekst „na ivici noža“, bez obzira na formu, naglasivši da se čak 12 puta pominje reč „idiot“, te da to jeste uvredljivo, iako nije opasno po žalitelja. Glasaoce, ipak, da Kodeks nije prekršen s obzirom na to da je Šarović javna ličnost i da može to „da podnese“. Ana Martinoli je, međutim, smatrala da Kodeks jeste prekršen, pre svega odredba koja se odnosi na poštovanje dostojanstva osobe o kojoj se piše, ali i sve druge tačke koje su navedene u žalbi. Objasnila je da tekst jeste uvredljiv, zlonameran je i „da se nije osećala dobro dok je to čitala“. Komisija je, posle rasprave, sa deset glasova za i jednim protiv odlučila da Kodeks nije prekršen.

9. Član Komisije za žalbe Zlatko Čobović podneo žalbu protiv više medija koji su preneli obraćanje predsednika Srbije Aleksandra Vučića sa njegovog Instagram profila, u kojem je vređao i pretio hapšenjem nakon protesta građana u Nišu, koji su gađali jajima gradske funkcionere. Čobović je bio izuzet iz rasprave i odlučivanja, a Olivera Milošević je bila izuzeta iz rasprave i odlučivanja o delovima žalbe na tekstove objavljene u „Novostima“ i „Politici“. Milena Vasić je podsetila da je Komisija i na prethodnoj sednici razmatrala sličnu žalbu i dodala da nije promenila mišljenje, jer i dalje smatra da postoji javni interes koji preteže, pošto je važno da se zna da je predsednik pretio i vršio neprihvatljiv uticaj na provosude. Takođe, kažnjavanje medija zbog prenošenja izjava predsednika države predstavljalo bi neki oblik cenzure. Jelka Jovanović se nije saglasala sa njom, ukazala je da u ovom slučaju nije reč o direktnom prenosu, nego je sadržaj prenet sa njegovog naloga na društvenim mrežama, pa je bilo vremena i mogućnosti da svaki urednik odluči da li će to preneti ili ne, ili da izabere deo koji će preneti, pa i da se komentariše to što je rekao. Medij nema pravo da ustupi svoju platformu čoveku koji bi morao da predstavlja sve građane, da bi on vređao ljude i pretio im. Rodoljub Šabić je rekao da je u pitanju veoma delikatna stvar, da mediji treba da prenose informacije koje daju organi vlasti, ali je upitao da li je u suprotnosti sa Kodeksom da novinari i urednici prenose „očigledne neistine“, budući da u Kodeksu piše da mediji ne učestvuju u širenju neistina. Novinar bi mogao da prenese sve što je rekao, ali da istovremeno i kaže, ali...to nije istina. Tamara Skrozza je rekla bi u „idealnom svetu“ moglo da se raspravlja o tome, ali da u situaciju u kojoj je naše društvo, moramo da znamo u kom je mentalnom stanju i kakvog je raspoloženja jedina insiticija koja postoji i funkcioniše u državi. Istakla da je javni interes nesumnjiv i da bi i ona prenela to da je bila na mestu urednika u tom trenutku, jer objašnjava situaciju u društvu i upozorava te ljude šta može da im se desi. Filip Švarn je naglasio da bi u ovom slučaju šteta mogla biti veća od koristi, ukoliko mediji ne bi preneli ono što je Vučić govorio, jer je važno da to građani vide i čuju šta govori i kako se ponaša čovek od koga toliko mnogo toga zavisi, kome preti i koga tergetira i to mora da se dokumentuje. Dodao je i da često novinari i urednici ne mogu da znaju šta se tačno dogodilo i šta je istina, da bi mogli da reaguju odmah, kao i da se ne bi upuštao u to da neko uvodi neku cenzuru, tačnije da razvrstava šta neko treba, a šta ne treba da objavi. Ana Martinoli je ukazala na to da postoji i drugi nivo problema – da nije pitanje da li je ili nije prenet izjava, nego da li je, tom prilikom, dat kontekst, neko prateće objašnjenje ili čak neka vrsta komentara, već je ključni problem što su se svi ovi mediji (a verovatno i još neki) pretvorili u

ogledalo profil predsednikovog profila i prenose sve što objavi bez komentara. Oni nisu ničim to „obogatili“, već su samo doslovno preneli to što je objavljeno, tako da zapravo ne rade ono što im je posao, a taj problem se ne rešava time što nešto neće preneti. Filip Švarm i Tamara Skrozza su ukazali na to da nije uvek moguće ni komentarisati, ni dati kontekst, što zavisi i od prirode medija. Nadežda Budimović je, govoreći o tome da li treba prenositi „očigledne laži“ postavila pitanje da li se neprenošenjem toga ta osoba abolira od odgovornosti za izrečeno. Rekla je da ima razlika u tome šta su i kako preneli mediji na koje se odnosi žalba, nisu svi tekstovi isti, tri medija se praktično poistovećuju sa onim što on govori i iznose kao činjenice ono što je rekao, a ne kao njegovu izjavu. S druge strane, ukoliko bi Komisija odlučila da je Kodeks prekršen, kako bi mediji izveštavali u nekoj budućoj sličnoj situaciji i da li bi to dovelo do autocenzure, da novinari razmišljaju da li je to što je predsednik države rekao isitina ili nije i da li treba da prenesu ili ne. Sanja Pavlović je navela i da je prenošenje ovoga što je izgovoreno i na način na koji je izgovoreno važno, ne samo zbog ovog trenutka, nego i zbog toga što je važno i za budućnost da se to dokumentuje i arhivira. Komisija je, po okončanju rasprave, u odvojenim glasanjima, sa osam glasova za i dva protiv odlučila da „Blic“, „NIN“, „Informer“ i „Alo“ nisu prekršili Kodeks, dok je ista odluka za „Politiku“ i „Novosti“ doneta sa sedam glasova za i dva protiv.

10. Izvršna direktorka Slavko Ćuruvija fondacije Ivana Stevanović zatražila je od Saveta za štampu da oceni da li su portali „Alo“, „Novosti“, „Informer“ i „Politika“ prekršili Kodeks novinara i novinarki Srbije kada su preneli izjavu koju je dala za televiziju N1 i optužili je da preti novinarima. Olivera Milošević je bila izuzeta iz rasprave i odlučivanja o delovima žalbe koje se odnose na „Politiku“ i „Novosti“. Milena Vasić je rekla da misli da je žalba potpuno osnovana, da je reč o kampanji „iz iste kuhinje“ i da je prekršena i tačka 3 poglavlja V, koja se odnosi na zlonamerno narušavanje reputacije. Zlatko Čobović je rekao da bi trebalo istaći u obrazloženju odluke da se, po ko zna koji put, isti tekst distribura sa jednog mesta i prenosi i ukazao na to da je „Alo“ tekst objavio u 17.56 (taj tekst je jedini potpisan), „Novosti“ u 18 sati, „Informer“ u 18.15, a „Politika“ u 19.10, a da su čak i naslovi u prva tri medija identični. Tamara Skrozza je rekla da su plaši ovakvih testova, jer su uzrok postepenog raspada društva. Ovakvi tekstovi su razlog zbog kojeg se ljudi plaše da govore. Novinari imaju svakog dana sve manje sagovornika. Ljudi koji imaju da kažu nešto i znaju šta da kažu u raznim oblastima, zbog ovakvih tekstova ne žele da govore. Takvi tekstovi seju strah i utiču na eroziju društva“, pa ćemo zbog tih tekstova postati „nemušto društvo nemuštih ljudi“. Sanja Pavlović je dodala da je, uz sve predložene tačke, „Politika“ prekršila i odredbu po kojoj nalsov mora da odgovara sadržaju teksta, jer je u naslovu navedeno nešto čega u tekstu nema. Komisija je, nakon toga, jednoglasno odlučila da su prekršene tačke 1, 2,3 i 4 Poglavlja I, tačka 2 poglavlja III i tačka 3 Poglavlja V. U slučaju „Politike“ prekršena je i tačka 5 Poglavlja I.

11. Psihološkinja Snežana Repac navela je u žalbi da su „Republika“ i „Srpski telegraf“, u tekstu koji kritikuje reklamu kompanije „Đenerali“ u kojoj su glavni glumci deca, pogrešno preneli njeno stručno mišljenje, predstavljajući ga kao njenu ocenu da su deca zaista zloupotrebljena. Dodaje da se obratila redakciji za demanti, nakon što je dobila tužbu od kompanije „Đenerali“, ali da nije objavljen. Olivera Milošević i Tamara Skrozza su na početku diskusije rekle da će biti uzdržane u ovom slučaju, jer ne mogu da znaju šta je žaliteljka rekla, ni da li je to tačno preneto, niti postoji mehanizam da to utvrde, a sličnog stava bila je i Jelka Jovanović. Nemamo ni snimak, ni bilo koju drugi dokaz koji potvrđuje šta je tačno izgovorila, rekla je Skrozza i istakla da je zaista ozbiljan problem kada se daje izjava telefonom - kako sagovornik može posle da dokaže šta je rekao. Ona je pozdravila to što je

„Srpski telegraf“ odgovorio na žalbu i dodala da se nada da će nastaviti sa tom praksom. Zlatko Čobović je rekao da ne voli da bude uzdržan, ali da ne zna na osnovu čega bi se opredelio, jer ne zna šta je žaliteljka rekla, dodajući da je simptomatično da je poslala demanti tek nakon što je dobila tužbu, a da joj pre toga ništa nije smetalo. Milena Vasić je rekla da razume i redakciju koja nije objavila demanti, jer ona praktično time njih stavlja u nepovoljniji položaj u sudskom sporu, budući da je tužena i redakcija. Nadežda Budimović je rekla da ni sam demanti nije ubedljiv, jer se ne navodi jasno šta u tekstu nije tačno preneto. Komisija je, po okončanju rasprave, sa sedam glasova za i četiri uzdržana odlučila da Kodeks nije prekršen.

Sednica je završena u 20.05 sati.

Zapisnik vodila

Gordana Novaković

Predsedavajuća

Milena Vasić